

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. sausio 11 d.*

„Apeliacinis skundas – Valstybės pagalba – Oro transportas – Rumunija – TAROM sanavimo pagalba – Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti – Europos Komisijos sprendimas neteikti prieštaravimų dėl to, kad priemonės yra su vidaus rinka suderinama pagalba“

Byloje C-440/22 P

dėl 2022 m. liepos 4 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Wizz Air Hungary Légiközlekedési Zrt. (Wizz Air Hungary Zrt.), įsteigta Budapešte (Vengrija), atstovaujama *dikigoros* I.-G. Metaxas-Maranghidis, *abogado* S. Rating ir advokato E. Vahida,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Europos Komisijai, atstovaujamai I. Barcew, V. Bottka ir L. Flynn,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininko pareigas einantis J.-C. Bonichot, teisėjai S. Rodin (pranešėjas) ir L. S. Rossi,

generalinis advokatas A. Rantos,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu *Wizz Air Hungary Légitársaság Zrt. (Wizz Air Hungary Zrt.)* (toliau – *Wizz Air*) prašo panaikinti 2022 m. gegužės 4 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Wizz Air Hungary / Komisija (TAROM; sanavimo pagalba)* (T-718/20, toliau – skundžiamas sprendimas, EU:T:2022:276), kuriuo tas teismas atmetė jos ieškinį dėl 2020 m. vasario 24 d. Komisijos sprendimo C(2020) 1160 *final* dėl valstybės pagalbos SA.56244 (2020/N) – Rumunija – TAROM sanavimo pagalba (OL C 310, 2020, p. 3; toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

- 2 Gairių dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL C 249, 2014, p. 1, toliau – Gairės dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui) 38 punkte numatyta:

„Vertindama, ar pagalba, apie kurią pranešta, gali būti skelbiama suderinama su vidaus rinka, Komisija svarstys, ar tenkinami visi šie kriterijai:

- a) indėlis siekiant aiškiai nustatyto bendros svarbos tikslo: valstybės pagalbos priemone turi būti siekiama bendros svarbos tikslo pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį (3.1 skirsnis);

<...>

- f) nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai vengimas: pagalbos neigiamas poveikis turi būti pakankamai ribotas, kad bendras priemonės poveikis būtų teigiamas (3.6 skirsnis);

<...>“

- 3 Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 3.1 skirsnyje „Indėlis siekiant bendros svarbos tikslo“ esantis 43 punktas suformuluotas taip:

„Kadangi pasitraukimas iš rinkos yra svarbus produktyvumo augimo veiksnys, pagalbai pagrįsti nepakanka tik užkirsti kelią įmonės pasitraukimui iš rinkos. Reikėtų pateikti aiškių įrodymų, kad pagalba siekiama bendros svarbos tikslo, t. y. užkirsti kelią socialiniams sunkumams arba panaikinti rinkos nepakankamumą (3.1.1 skirsnis), atkuriant įmonės ilgalaikį gyvybingumą (3.1.2 skirsnis).“

- 4 Šių gairių 3.1.1 skirsnyje „Socialinių sunkumų arba rinkos nepakankamumo įrodymas“ esančiame 44 punkte numatyta:

„Valstybės narės privalo įrodyti, kad pasitraukus gavėjui veikiausiai kiltų didelių socialinių sunkumų arba atsirastų didelis rinkos nepakankamumas, visų pirma įrodyti, kad:

<...>

- b) yra rizika, kad bus sutrikdytas svarbios paslaugos, kurią sunku pakeisti, teikimas, jeigu konkurentams būtų sunku perimti tos paslaugos teikimą (pvz., nacionalinės infrastruktūros teikėjas);

<...>“

- 5 Minėtų gairių 3.1.2 skirsnyje „Restruktūrizavimo planas ir ilgalaikio gyvybingumo atkūrimas“ nurodyta:

„45. Tačiau restruktūrizavimo pagalba, kuriai taikomos šios gairės, negali apsiriboti finansine pagalba, skirta ankstesniems nuostoliams padengti, nepašalinant tų nuostolių priežasčių. Todėl restruktūrizavimo pagalbos atveju [Europos] Komisija reikalautų, kad atitinkama valstybė narė pateiktų įvykdomą, nuoseklų ir visapusišką restruktūrizavimo planą gavėjo ilgalaikiam gyvybingumui atkurti. Restruktūrizavimas gali apimti vieną ar kelis iš šių elementų: gavėjo veiklos reorganizavimą ir racionalizavimą veiksmingesniu pagrindu, paprastai nutraukiant nuostolingos veiklą ir restruktūrizuojant tų rūšių veiklą, kuri vėl gali tapti konkurencinga, ir galbūt veiklos diversifikavimą imantis naujos ir gyvybingos veiklos. Tai paprastai apima finansinį restruktūrizavimą, kai nauji arba esami akcininkai suteikia kapitalo injekciją ir esami kreditoriai sumažina skolą.

46. Todėl pagalba turi būti teikiama su sąlyga, kad bus įgyvendintas restruktūrizavimo planas, kurį visais *ad hoc* pagalbos atvejais turi patvirtinti Komisija.

47. Vykdamas restruktūrizavimo planą, per pagrįstą laikotarpį turi būti atkurtas ilgalaikis gavėjo gyvybingumas, remiantis realiomis būsimų veiklos sąlygų prielaidomis, kuriomis būtų atmetama bet kokia papildomos į restruktūrizavimo planą neįtrauktos valstybės pagalbos galimybė. Restruktūrizavimo laikotarpis turėtų būti kuo trumpesnis. Restruktūrizavimo planas, kuriame turi būti nurodyti visi svarbūs duomenys, visų pirma šiame skirsnyje (3.1.2) nurodyta informacija, turi būti pateiktas Komisijai.

<...>“

- 6 Tų pačių gairių 3.6 skirsnyje „Neigiamas poveikis“ esančiame 3.6.1 skirsnyje „Principas „pirmą ir paskutinį kartą““ numatyta:

„70. Siekiant sumažinti neatsakingo elgesio riziką, paskatas pernelyg rizikuoti ir galimus konkurencijos iškreipimus, pagalba turėtų būti teikiama sunkumų patiriančioms įmonėms tik vienai restruktūrizavimo operacijai atlikti. Tai vadinama principu „pirmą ir paskutinį kartą“. Jeigu pagalbą pagal šias gaires anksčiau gavusiai įmonei vėl prireikia tokios pagalbos, tai reiškia, kad įmonės sunkumai kartojasi arba kad jie nebuvo tinkamai pašalinti ankstesne pagalba. Kartotinės valstybės intervencijos gali sukelti neatsakingo elgesio rizikos problemų ir bendram interesui prieštaraujančių konkurencijos iškreipimų.

71. Valstybė narė, pranešdama Komisijai apie planuojamą sanavimo arba restruktūrizavimo pagalbą, privalo nurodyti, ar atitinkama įmonė yra anksčiau gavusi sanavimo pagalbą, restruktūrizavimo pagalbą arba laikiną restruktūrizavimo paramą, įskaitant bet kokią tokią pagalbą, suteiktą iki šių gairių įsigaliojimo dienos, ir pagalbą, apie kurią nepranešta. Jeigu įmonė yra gavusi tokią pagalbą anksčiau ir jeigu nuo pagalbos suteikimo, restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos arba restruktūrizavimo plano įgyvendinimo sustabdymo (priklausomai nuo to, kas įvyko vėliau) praėjo mažiau nei 10 metų, Komisija neleis vėl teikti pagalbos pagal šias gaires.

<...>“

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

- 7 Skundžiamame sprendime nurodytas ginčo aplinkybes galima glaustai išdėstyti taip, kaip nurodyta toliau.
- 8 *Compania Națională de Transporturi Aeriene TAROM SA* (toliau – *Tarom*) yra Rumunijos oro transporto bendrovė, veikianči iš vienintelio centrinio oro uosto, esančio Bukarešto (Rumunija) tarptautiniame OTP Henri-Coandă oro uoste. Ji daugiausia vykdo keleivių, krovinių ir pašto vežimą oro transportu. 2020 m. pradžioje *Tarom* turėjo 1 795 darbuotojus ir 25 orlaivius. *Tarom* vykde skrydžius vidaus ir tarptautiniais maršrutais.
- 9 2020 m. vasario 19 d. Rumunija pranešė Komisijai apie *Tarom* sanavimo pagalbos planą, kurį sudaro 175 952 000 Rumunijos lėjų (RON) (maždaug 36 660 000 EUR) paskola šios bendrovės likvidumo poreikiams finansuoti, grąžintina pasibaigus šešių mėnesių laikotarpiui, esant galimybei iš dalies grąžinti anksčiau laiko (toliau – nagrinėjama priemonė).
- 10 2020 m. vasario 24 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą ir jame, be kita ko, konstatavo, kad per pastaruosius penkerius metus *Tarom* finansinė padėtis labai pablogėjo, ir pažymėjo, kad 2004–2019 m. laikotarpiu sukaupti nuostoliai sudarė 3 362 130 000 RON (maždaug 715 350 000 EUR) ir viršijo daugiau nei pusę *Tarom* kapitalo.
- 11 Dėl Rumunijos transporto tinklų padėties Komisija pažymėjo, kad bendra Rumunijos geležinkelių bei kelių tinklų būklė ir patikimumas yra prasti ir kad oro transportas, visų pirma *Tarom* vykdomi vidaus maršrutai, tebėra labai svarbus regioninei plėtrai šioje šalyje.
- 12 Komisija taip pat nurodė, kad Rumunija teigė, jog *Tarom* pasitraukimas iš rinkos neleistų vykdyti skrydžių, susijusių su jau atliktais užsakymais, o *Tarom* konkurentai negalėtų per trumpą laiką perimti atitinkamų maršrutų, ir tai paveiktų daugelį įmonių, daugiausia vietos oro uostus.
- 13 Analizuodama nagrinėjamą priemonę Komisija pirmiausia nusprendė, kad ji yra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- 14 Paskui Komisija patikrino, ar nagrinėjama priemonė yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.
- 15 Pirma, ginčijamo sprendimo 52–57 konstatuojamosiose dalyse Komisija nusprendė, kad *Tarom* yra sunkumų patirianti įmonė, kaip tai suprantama pagal Gaires dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui.
- 16 Antra, ginčijamo sprendimo 58–65 konstatuojamosiose dalyse Komisija pažymėjo, jog iš Rumunijos pateiktos informacijos matyti, kad nagrinėjama priemonė atitinka šių gairių 43–52 punktuose numatytą sąlygą, kad valstybės pagalba turi būti padedama siekti bendros svarbos tikslo.
- 17 Trečia, ginčijamo sprendimo 66–77 konstatuojamosiose dalyse Komisija nusprendė, kad nagrinėjama priemonė yra tinkama numatytam tikslui pasiekti, t. y. išvengti *Tarom* žlugimo.
- 18 Ketvirta, to sprendimo 78–85 konstatuojamosiose dalyse Komisija nusprendė, kad nagrinėjama priemonė yra proporcinga *Tarom* likvidumo poreikiams šešių mėnesių laikotarpiu.

- 19 Penkta, ginčijamo sprendimo 86–89 konstatuojamosiose dalyse Komisija padarė išvadą, kad laikytasi Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 70–74 punktuose numatyto principo „pirmą ir paskutinį kartą“.
- 20 Todėl ginčijamame sprendime Komisija nusprendė neteikti prieštaravimų dėl pagalbos priemonės, nes ji suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 21 2020 m. gruodžio 5 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo *Wizz Air* ieškinį – juo ši bendrovė prašė panaikinti ginčijamą sprendimą.
- 22 Grįsdama ieškinį *Wizz Air* nurodė keturis pagrindus, kurių pirmasis grindžiamas akivaizdžia nagrinėjamos priemonės prisidėjimo prie aiškiai nustatyto bendros svarbos tikslo vertinimo klaida, antrasis – teisės klaida ir akivaizdžia vertinimo klaida, susijusiomis su principo „pirmą ir paskutinį kartą“ laikymusi, trečiasis – didelių sunkumų, dėl kurių Komisija turėjo pradėti oficialią tyrimo procedūrą, buvimu ir ketvirtasis – pareigos motyvuoti, kaip ji suprantama pagal SESV 296 straipsnio antrą pastraipą, pažeidimu.
- 23 Skundžiamame sprendime pirmiausia sprendamas dėl ieškinio priimtimumo Bendrasis Teismas nusprendė, kad jis yra priimtinas, nes *Wizz Air* yra suinteresuotoji šalis, turinti interesą užtikrinti savo procesinių teisių, kurias ji kildina iš SESV 108 straipsnio 2 dalies, apsaugą, ir, be kita ko, trečiuoju ieškinio pagrindu ji siekė, kad būtų paisoma jos procesinių teisių.
- 24 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas konstatavo, jog jis turi teisę nagrinėti apeliančios argumentus dėl esmės, pateiktus nurodant du pirmuosius pagrindus, kad patikrintų, ar jais gali būti pagrįstas jos aiškiai šiuo tikslu suformuluotas trečiasis pagrindas dėl abejonių, pagrindžiančių SESV 108 straipsnio 2 dalyje nurodytos oficialios tyrimo procedūros pradėjimą, buvimą.
- 25 Išnagrinėjęs ir atmetęs, pirma, *Wizz Air* nurodytą trečiąjį pagrindą, kuriame daroma nuoroda į du pirmuosius pagrindus, ir, antra, ketvirtąjį pagrindą, Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį.

Apeliacinės bylos šalių reikalavimai

- 26 Apeliaciniu skundu *Wizz Air* Teisingumo Teismo prašo:
  - panaikinti skundžiamą sprendimą,
  - visų pirma panaikinti ginčijamą sprendimą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas arba
  - subsidiariai - grąžinti bylą Bendrajam Teismui ir atidėti bylinėjimosi pirmojoje ir apeliacinėje instancijose išlaidų klausimo nagrinėjimą.
- 27 Komisija Teisingumo Teismo prašo:
  - atmesti apeliacinį skundą ir
  - priteisti iš *Wizz Air* bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

- 28 Grįsdama apeliacinį skundą *Wizz Air* nurodo septynis pagrindus. Pirmasis pagrindas grindžiamas tuo, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai konstatavo, jog įvykdyta svarbios paslaugos, kurią sunku pakeisti, buvimo sąlyga. Antrasis pagrindas grindžiamas klaidingu Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui taikymu, kiek tai susiję su įrodymais, kad konkurentui kiltų sunkumų teikti paslaugą vietoj pagalbos gavėjo. Trečiasis pagrindas grindžiamas akivaizdžiu įrodymų iškreipimu vertinant rinkoje esamus pajėgumus ir pigių skrydžių oro transporto bendrovių (toliau – pigių skrydžių bendrovės) pajėgumus vykdyti vidaus maršrutus. Ketvirtasis pagrindas grindžiamas teisės klaida, nes Bendrasis Teismas konstatavo, kad kapitalo padidinimas negali būti susietas su restruktūrizavimo planu. Penktasis pagrindas grindžiamas akivaizdžiu įrodymų iškreipimu, kiek tai susiję su *Tarom* restruktūrizavimo laikotarpio trukme. Šeštasis pagrindas grindžiamas teisės klaida, nes Bendrasis Teismas konstatavo, kad Komisija neturėjo patikrinti, ar esama pagalba tapo nauja pagalba. Septintasis pagrindas grindžiamas teisės klaida, kiek tai susiję su tuo, kad Komisija nepradėjo oficialios tyrimo procedūros.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

- 29 Nurodydama pirmąjį pagrindą *Wizz Air* iš esmės tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 50 ir 51 punktuose konstatavo, jog, vertindama, ar yra rizika, kad bus sutrikdytas svarbios paslaugos, kurią sunku pakeisti, teikimas, kaip tai suprantama pagal Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 44 punkto b papunktį, Komisija neprivalėjo atsižvelgti į atitinkamos rinkos dydį.
- 30 Apeliantė mano, kad, priešingai, nei nusprendė Bendrasis Teismas, siekiant nustatyti, ar paslauga, dėl kurios kyla rizika, kad jos teikimas bus sutrikdytas, gali būti laikoma svarbia, reikia išanalizuoti rinkos dydį ir pagalbą gaunančios įmonės dalį šioje rinkoje, nes šie duomenys rodo nuostolius, kurių atsirastų šiai įmonei pasitraukus iš tos rinkos. Be to, ji teigia, kad skundžiamo sprendimo 51 punktas, kuriame nurodyta, kad, viena vertus, nereikia atsižvelgti į atitinkamos rinkos dydį ir, kita vertus, paslauga gali būti laikoma svarbia, net jei jie teikiama „gana ribotoje“ rinkoje, yra prieštaringas.
- 31 Komisijos teigimu, pirmasis pagrindas turi būti atmestas kaip iš dalies nepriimtinas, o likusi jo dalis – kaip nepagrįsta.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 32 Pirmiausia reikia pažymėti, kad iš Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 1 punkto matyti, jog jose nustatytos sąlygos, kurios turi būti įvykdytos, kad jose nurodytos pagalbos sunkumų patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti priemonės būtų laikomos suderinamomis su vidaus rinka remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu.

- 33 Tokių gairių priėmimas patenka į Komisijos išimtinę kompetenciją vertinti pagalbos priemonių suderinamumą su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį. Šiuo aspektu Komisija turi plačią diskreciją (šiuo klausimu žr., be kita ko, 2016 m. liepos 19 d. Sprendimo *Kotnik ir kt.*, C-526/14, EU:C:2016:570, 37–39 punktus ir 2022 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Veejaam ir Espo*, C-470/20, EU:C:2022:981, 29 punktą).
- 34 Gairėse nustatydamas sąlygas, kuriomis pagalbos priemonės gali būti laikomos suderinamomis su vidaus rinka, ir paskelbdama šias gaires bei pranešdama, kad taikys jose nustatytas taisykles, Komisija apribojo šią diskreciją taip, kad, jei valstybė narė praneša apie šias taisykles atitinkantį valstybės pagalbos projektą, Komisija iš esmės privalo jį patvirtinti. Iš principo ji negali nukrypti nuo minėtų taisyklių, nes priešingu atveju jai gali būti paskirta sankcija už bendrųjų teisės principų, pavyzdžiui, vienodo požiūrio ar teisėtų lūkesčių apsaugos, pažeidimą (2016 m. liepos 19 d. Sprendimo *Kotnik ir kt.*, C-526/14, EU:C:2016:570, 40 punktas ir 2023 m. sausio 31 d. Sprendimo *Komisija / Braesch ir kt.*, C-284/21 P, EU:C:2023:58, 90 punktas).
- 35 Atsižvelgiant į tai, kiek nurodydama pirmąjį pagrindą *Wizz Air* iš esmės tvirtina, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 50 ir 51 punktuose konstatavo, kad taikydama Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 44 punkto b papunktį Komisija neprivalėjo atsižvelgti į atitinkamos rinkos dydį ar pagalbos gavėjo dalį šioje rinkoje, reikia pažymėti, kad, viena vertus, pagal šio 44 punkto b papunktį valstybės narės, be kita ko, turi įrodyti, kad „yra rizika, kad bus sutrikdytas svarbios paslaugos, kurią sunku pakeisti, teikimas“.
- 36 Kita vertus, kaip matyti iš šių gairių 44 punkto įžanginio sakinio, šios rizikos buvimas yra vienas iš šio 44 punkto a–g papunkčiuose neišsamiai išvardytų veiksnių, kuriais valstybės narės gali įrodyti didelius socialinius sunkumus arba didelį rinkos nepakankamumą, kuris gali atsirasti pasitraukus pagalbos gavėjui, o tai įrodyti būtina, kad būtų pripažintas pagalba siekiamas bendros svarbos tikslas.
- 37 Taigi, nors rinkos, kurioje veikia pagalbos gavėjas, dydis ir jo užimama šios rinkos dalis gali būti veiksniai, rodantys šios pagalbos gavėjo teikiamos paslaugos svarbą, iš šių gairių 44 punkto b papunkčio ar jo konteksto nematyti, kad paslaugos svarba būtinai priklauso nuo šių veiksnių ir kad, be kita ko, pasitraukus pagalbos gavėjui gali kilti didelių socialinių sunkumų arba atsirasti didelis rinkos nepakankamumas, tik jeigu rinka, kurioje jis veikia, viršija tam tikrą dydį.
- 38 Kaip skundžiamo sprendimo 51 punkte iš esmės nurodė Bendrasis Teismas, aplinkybė, kad atitinkama rinka yra gana ribota, netrukdo šioje rinkoje teikiamos paslaugos laikyti svarbia, kaip tai suprantama pagal minėtas gaires. Taip yra nagrinėjamos bylos aplinkybėmis, kai, kaip skundžiamo sprendimo 52 punkte konstatavo Bendrasis Teismas, *Tarom* veiklos nutraukimas, dėl kurio kiltų konkreči rizika, kad tam tikrų keleivių vežimo oro transportu paslaugų teikimas Rumunijoje bus nutrauktas, turėtų neigiamos įtakos „susisiekimui“ su Rumunijos regionais, kuriuose paslaugas teikia tik ši bendrovė, ir šių regionų ekonominei padėčiai.
- 39 Darytina išvada, kad Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 50 ir 51 punktuose konstatavo, jog, siekdama įvertinti, ar yra rizika, kad bus sutrikdytas svarbios paslaugos, kurią sunku pakeisti, teikimas, kaip tai suprantama pagal Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 44 punkto b papunktį, Komisija neprivalėjo atsižvelgti į rinkos, kurioje *Tarom* veikia, dydį ar į šios bendrovės užimamą šios rinkos dalį.
- 40 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad pirmasis pagrindas turi būti atmestas.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

- 41 Nurodydama antrąjį pagrindą, susijusį su skundžiamo sprendimo 58, 63, 64 ir 66 punktais, *Wizz Air* iš esmės tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų vertindamas Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 44 straipsnio b punkte numatytus kriterijus, susijusius su rizika, kad bus sutrikdytas svarbios paslaugos teikimas, ir konkurentams kylančiais sunkumais teikti šią paslaugą vietoj pagalbos gavėjo.
- 42 Šiuo klausimu, kiek tai pirmiausia susiję su įrodymų, kuriuos šiuo atžvilgiu turi pateikti Komisija, dalyku, pirma, skundžiamo sprendimo 63 ir 64 punktuose Bendrasis Teismas klaidingai konstatavo, jog tam, kad sanavimo pagalba būtų pateisinama, ja turi būti siekiama išvengti bet kokio svarbios paslaugos teikimo sutrikimo, nors pagal šių gairių 44 punkto b papunktį reikalaujama, kad pagalbos tikslas būtų išvengti rizikos, kad bus „nutrauktas“ tokios paslaugos teikimas, o tam paslaugos teikimas ne tiesiog turi būti sutrikdytas, bet ji turi būti nebeteikiama arba turi būti nustota ją teikti.
- 43 Antra, skundžiamo sprendimo 64 punkte Bendrasis Teismas klaidingai reikalavo, kad *Tarom* konkurentai galėtų „lengvai“ teikti šios bendrovės užtikrinamas paslaugas, nors minėtų gairių 44 punkto b papunktyje numatyta tik tai, jog konkurentams neturėtų būti „sunku“ teikti sunkumų patiriančios įmonės užtikrinamą paslaugą.
- 44 Be to, kiek tai susiję su įrodymais, kuriuos turi pateikti Komisija, *Wizz Air* tvirtina, jog Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 58 punkte nusprendęs, kad pigių skrydžių bendrovių komercinis interesas įeiti į rinką siekiant vykdyti visus maršrutus „tariamai buvo mažas“, rėmėsi paprasčiausiomis prielaidomis ir pažeidė tų pačių gairių 43 punkte nustatytą pareigą „pateikti aiškių įrodymų“, kad pagalba siekiama bendros svarbos tikslo.
- 45 Komisija tvirtina, kad antrasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepriimtinas arba bet kuriuo atveju kaip nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 46 Pirma, kalbant apie antrojo pagrindo dalį, pateiktą dėl skundžiamo sprendimo 58 punkto, reikia pažymėti, jog tame punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad, priešingai, nei ieškinio pirmojoje instancijoje trečiojo pagrindo pirmoje dalyje teigė apeliantė, ginčijamo sprendimo 61 konstatuojamojoje dalyje Komisija vertino galimybę pakeisti *Tarom* jos konkurentais skraidant vidaus maršrutais, kuriuos vykdė tik ši bendrovė. Bendrasis Teismas, be kita ko, pabrėžė, jog toje konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, kad mažai tikėtina, jog Rumunijos rinkoje veikiančios konkuruojančios oro transporto bendrovės, daugiausia pigių skrydžių bendrovės, vykdys skrydžius visais šiais maršrutais, nes šių bendrovių komercinis interesas užtikrinti šiuos maršrutus „tariamai buvo mažas“.
- 47 Iš šio ginčijamame sprendime pateikto Komisijos vertinimo aspekto apibūdinimo nematyti, kad Bendrasis Teismas būtų rėmėsis paprasčiausiomis prielaidomis ar būtų padaręs teisės klaidą, kiek tai susiję su pagal Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 43 punktą Komisijai tenkančia įrodinėjimo pareiga.

- 48 Taigi šią antrojo pagrindo dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.
- 49 Kadangi *Wizz Air* priekaištuoja Bendrajam Teismui, antra, iš esmės dėl to, kad šis skundžiamo sprendimo 63, 64 ir 66 punktuose, taikydamas šių gairių 44 straipsnio b punktą, rėmėsi klaidingais kriterijais, pakanka konstatuoti, jog tuose punktuose išdėstyti motyvai, siekiant atmesti apeliančią argumentus dėl tikimybės, kad *Tarom* konkurentai perims jos paslaugos teikimą, tėra pertekliniai.
- 50 Taigi ši antrojo pagrindo dalis turi būti atmesta kaip nereikšminga.
- 51 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad antrasis pagrindas turi būti atmestas.

Dėl trečiojo pagrindo

Šalių argumentai

- 52 Nurodydama trečiąjį pagrindą *Wizz Air* priekaištuoja Bendrajam Teismui dėl to, kad jis akivaizdžiai iškraipė įrodymus, kai skundžiamo sprendimo 69 punkte vertino Rumunijos rinkoje esamus keleivių vežimo pajėgumus ir pigių skrydžių bendrovių pajėgumus vykdyti skrydžius vidaus maršrutais.
- 53 Pirmiausia Bendrasis Teismas iškraipė įrodymus, kai patvirtino klaidingą Komisijos išvadą dėl pakankamų keleivių vežimo pajėgumų nebuvimo motyvuodamas tuo, kad ginčijamo sprendimo priėmimo dieną „daugiau nei pusė orlaivių <...> priklausė *Tarom*“.
- 54 Be to, nusprenddamas, kad apeliančė nepaaiškino, kiek pigių skrydžių bendrovėms būtų pelninga vykdyti vidaus maršrutus, kuriais skraido tik mažas keleivių skaičius, Bendrasis Teismas pakartojo skundžiamo sprendimo 58 punkte išdėstytus teiginius, kurie grindžiami paprasčiausia prielaida.
- 55 Galiausiai, *Wizz Air* teigimu, nebuvo jokių įrodymų, kuriais remdamasis Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 69 punkte būtų galėjęs konstatuoti, kad visos su *Tarom* konkuruojančios oro transporto buvo pigių skrydžių bendrovės.
- 56 Komisijos teigimu, trečiasis pagrindas yra iš dalies nepriimtinas, o likusi jo dalis – akivaizdžiai nepagrįsta.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 57 Reikia priminti, kad, remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, iš SESV 256 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos matyti, kad tik Bendrasis Teismas turi jurisdikciją, pirma, konstatuoti faktines aplinkybes, išskyrus atvejus, kai jo konstatuotų aplinkybių ir tikrovės neatitiktis matyti iš jam pateiktos bylos medžiagos, ir, antra, tokias faktines aplinkybes įvertinti (2020 m. birželio 25 d. Sprendimo *SATCEN / KF*, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 103 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 58 Darytina išvada, kad faktinių aplinkybių vertinimas nėra Teisingumo Teismo kontrolei pateiktinas teisės klausimas, nebent būtų iškraipyti Bendrajam Teismui pateikti įrodymai (2020 m. birželio 25 d. Sprendimo *SATCEN / KF*, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 104 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 59 Jeigu apeliantas tvirtina, kad Bendrasis Teismas iškraipė įrodymus, pagal SESV 256 straipsnį, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmą pastraipą ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 168 straipsnio 1 dalies d punktą jis turi aiškiai nurodyti, kokius įrodymus tas teismas iškraipė, taip pat įrodyti nagrinėjimo klaidas, dėl kurių Bendrasis Teismas, atlikdamas vertinimą, šitaip iškraipė įrodymus. Be to, remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, iškraipymas turi būti akivaizdžiai matomas iš bylos medžiagos ir nereikia iš naujo įvertinti faktinių aplinkybių ir įrodymų (2020 m. birželio 25 d. Sprendimo *SATCEN / KF*, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 105 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 60 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, jog remiantis argumentais, pateiktais trečiajam pagrindui pagrįsti, negalima įrodyti, kad skundžiamo sprendimo 69 punkte padarytos Bendrojo Teismo išvados siekiant atmesti argumentą, grindžiamą tariamais pertekliniais pajėgumais, buvusiais Rumunijoje ginčijamo sprendimo priėmimo dieną, grindžiamos pirmojoje instancijoje pateiktų įrodymų iškraipymu, nes tais argumentais iš tikrųjų siekiama paneigti savarankišką faktinių aplinkybių vertinimą, kurį šiuo tikslu atliko Bendrasis Teismas.
- 61 Taigi trečiąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepriimtina.

Dėl ketvirtojo pagrindo

Šalių argumentai

- 62 Nurodydama ketvirtąjį pagrindą *Wizz Air* tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 103 punkte konstatavo, kad kapitalo padidinimas nėra sunkumų patiriančios įmonės restruktūrizavimo plano dalis.
- 63 Kalbant konkrečiai, Bendrojo Teismo pateiktas aiškinimas, pagal kurį restruktūrizavimo pagalba, kurią sudaro finansiniai komponentai, pavyzdžiui, kapitalo padidinimas, gali būti laikoma restruktūrizavimo plano dalimi, akivaizdžiai prieštarauja Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 45 punktui, pagal kurį finansinis restruktūrizavimas, kai suteikiamos kapitalo injekcijos, gali būti restruktūrizavimo plano dalis, kaip ir veiklos pokyčiai, pavyzdžiui, pagalbos gavėjo veiklos reorganizavimas ir racionalizavimas.
- 64 Šis aiškinimas, kuris nėra pagrįstas jokia nuoroda į jurisprudenciją, taip pat prieštarauja skundžiamo sprendimo 96 punkte išdėstytam aiškinimui.
- 65 Komisija tvirtina, kad ketvirtasis pagrindas yra nereikšmingas ir bet kuriuo atveju nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 66 Pirmiausia reikia pažymėti, kad ketvirtasis apeliacinio skundo pagrindas, kaip ir penktasis ir šeštasis pagrindai, pateikti dėl kai kurių motyvų, kuriais remdamasis Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 79–110 punktuose atmetė grindžiant ieškinį pirmojoje instancijoje

Wizz Air nurodyto trečiojo pagrindo antrą dalį. Joje buvo daroma nuoroda į to ieškinio antrąją pagrindą, iš esmės grindžiamą tuo, kad leisdamas taikyti nagrinėjamą priemonę, nors iki 2019 m. kelis kartus buvo didinamas *Tarom* kapitalas, įgyvendinant restruktūrizavimo pagalbą, suteiktą iki Rumunijos įstojimo į Europos Sąjungą (toliau – *Tarom* restruktūrizavimo pagalba), Komisija pažeidė Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 70 punkte numatytą principą „pirmą ir paskutinį kartą“.

- 67 Pagal šį principą, kaip skundžiamo sprendimo 79 ir 80 punktuose pažymėjo Bendrasis Teismas, pagalba iš esmės turėtų būti teikiama sunkumų patiriančioms įmonėms tik vienai restruktūrizavimo operacijai atlikti. Šiomis aplinkybėmis šių gairių 71 punkte, be kita ko, nurodyta, kad jei įmonė jau yra gavusi sanavimo pagalbą, restruktūrizavimo pagalbą arba laikiną restruktūrizavimo paramą, o tai turi nurodyti valstybė narė, Komisija neeis vėl teikti pagalbos pagal šias gaires, jeigu nuo pagalbos suteikimo, restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos arba restruktūrizavimo plano įgyvendinimo sustabdymo praėjo mažiau nei dešimt metų.
- 68 Kadangi nurodydama ketvirtąją pagrindą *Wizz Air* tvirtina, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 103 punkte klaidingai konstatavo, kad kapitalo padidinimas nėra sunkumų patiriančios įmonės restruktūrizavimo plano dalis, reikia konstatuoti, kad šis argumentas grindžiamas klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu.
- 69 Šiame skundžiamo sprendimo 103 punkte Bendrasis Teismas tik aprašė ir aiškino Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 45–47 punktus ir to sprendimo 104 punkte, nepadarydamas teisės klaidos, priėjo prie išvados, kad jose sąvoka „pagalbos priemonės įgyvendinimas“ atskirta nuo sąvokos „restruktūrizavimo plano įgyvendinimas“, o, be kita ko, minėto sprendimo 105 punkte atmetė apeliančios argumentą, kad *Tarom* restruktūrizavimo planas galiojo iki *Tarom* restruktūrizavimo pagalbos įgyvendinimo pabaigos 2019 m.
- 70 Taigi, priešingai, nei nurodydama ketvirtąją pagrindą teigia *Wizz Air*, skundžiamo sprendimo 103 punkte Bendrasis Teismas nenusprendė, kad restruktūrizavimo pagalbos finansiniai komponentai, pavyzdžiui, kapitalo padidinimas, negali būti laikomi restruktūrizavimo plano dalimi.
- 71 Vadinasi, ketvirtąją pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl penktojo pagrindo

Šalių argumentai

- 72 Nurodydama penktąją pagrindą *Wizz Air* tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 85 ir 99 punktuose Bendrasis Teismas akivaizdžiai iškraipė įrodymus, kai vertino *Tarom* restruktūrizavimo laikotarpio trukmę.
- 73 Šiuo klausimu *Wizz Air* teigia, jog, pirma, skundžiamo sprendimo 85 punkte padaryta Bendrojo Teismo išvada, kad visos Rumunijos *Tarom* suteiktos paskolų garantijos buvo panaudotos iš karto, kai tik buvo suteiktos, prieštarauja Komisijos teiginiams, išdėstytiems ginčijamo sprendimo 25 ir 88 konstatuojamosiose dalyse.

- 74 Antra, Bendrasis Teismas iškraipė įrodymus, kai skundžiamo sprendimo 99 punkte konstatavo, jog apeliantė nepateikė jokių įrodymų ar duomenų, kad restruktūrizavimo laikotarpis, kaip antai apibrėžtas to sprendimo 98 punkte, baigėsi po 2005 m. Taip Bendrasis Teismas neatsižvelgė į tam tikrus *Wizz Air* pateiktus įrodymus, todėl patvirtino klaidingą Komisijos išvadą dėl restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos.
- 75 Komisijos teigimu, penktasis pagrindas yra nereikšmingas ir bet kuriuo atveju nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 76 Nors nurodydama penktąjį pagrindą *Wizz Air* rėmėsi tuo, kad skundžiamo sprendimo 85 ir 99 punktuose Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes, kai, siekdamas taikyti principą „pirmą ir paskutinį kartą“, vertino, viena vertus, atitinkamą *Tarom* restruktūrizavimo pagalbos suteikimo datą ir, kita vertus, restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos datą, ji nepateikė jokių konkrečių teisinių argumentų, kuriais, laikantis šio sprendimo 59 punkte nurodytos jurisprudencijos, būtų galima įrodyti, kad Bendrasis Teismas akivaizdžiai iškraipė faktines aplinkybes ir įrodymus.
- 77 Toks iškraipymas negali išplaukti nei iš tariamo skundžiamo sprendimo 85 punkto ir tam tikros ginčijamame sprendime pateiktos informacijos prieštaravimo, nei iš to, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į apeliantės pirmojoje instancijoje pateiktus įrodymus arba atsisakė jiems suteikti įrodomąją galią, kai skundžiamo sprendimo 99 punkte nusprendė, jog apeliantė neįrodė, kad bet kuriuo atveju restruktūrizavimo laikotarpis baigėsi mažiau nei prieš dešimt metų iki nagrinėjamos priemonės suteikimo.
- 78 Taigi penktuoju pagrindu iš tikrųjų siekiama paneigti skundžiamo sprendimo 85 ir 99 punktuose Bendrojo Teismo atliktą savarankišką faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimą, todėl jis turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

Dėl šeštojo pagrindo

Šalių argumentai

- 79 Nurodydama šeštąjį pagrindą *Wizz Air* tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 89 punkte konstatavo, kad Komisija neturėjo patikrinti, ar *Tarom* restruktūrizavimo pagalba, kurią ji kvalifikavo kaip esamą pagalbą, tapo nauja pagalba. Jos teigimu, atsižvelgdamas į Komisijos turėtą nerimą keliančią informaciją, susijusią su 2004–2019 m. laikotarpiu *Tarom* sukauptais nuostoliais, Bendrasis Teismas, remdamasis 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimu *Komisija / Tempus Energy ir Tempus Energy Technology* (C-57/19 P, EU:C:2021:663), turėjo konstatuoti, kad Komisija privalėjo atlikti tyrimą atsižvelgdama į jos faktiškai turėtą informaciją. Be to, ji teigia, kad Gairėse dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui Komisijai nustatyta didesnė pareiga pateikti aiškius įrodymus.
- 80 Tai reikštų, kad skundžiamo sprendimo 89 punkte Bendrajam Teismui atliekant vertinimą, pagal kurį apeliantė nepateikė jokių įrodymų ar duomenų, patvirtinančių, jog sąlygos, dėl kurių buvo susitarta paskolų garantijų suteikimo įgyvendinant *Tarom* restruktūrizavimo pagalbą etape, buvo pakeistos šių garantijų įgyvendinimo laikotarpiu, padaryta teisės klaida.

81 Komisijos teigimu, šeštasis pagrindas yra akivaizdžiai nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 82 Reikia pažymėti, kad šeštajame pagrinde nurodyti skundžiamo sprendimo motyvai išdėstyti Bendrajam Teismui vertinant apeliančės pirmojoje instancijoje pateiktus argumentus, grindžiamus abejonėmis, kurių Komisijai turėjo kilti dėl Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 71 punkte numatyto trumpesnio nei dešimties metų nuo *Tarom* restruktūrizavimo pagalbos suteikimo termino laikymosi. Apeliančė konkrečiai tvirtino, jog ši pagalba buvo pakeista, be kita ko, siekiant, kad *Tarom* skolos, susidariusios dėl Rumunijos valstybės atliktų mokėjimų pagal paskolų garantijas, būtų konvertuotos į kapitalo padidinimą šios valstybės naudai.
- 83 Šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas, viena vertus, skundžiamo sprendimo 88 punkte konstatavo, jog apeliančė neginčijo Komisijos teiginio, kad paskolų garantijų, suteiktų įgyvendinant minėtą pagalbą, panaudojimo sąlygos ir skolų, atsiradusių dėl Rumunijos valstybės mokėjimų pagal šias garantijas, konvertavimas į kapitalo padidinimą buvo numatyti įvairiuose sprendimuose ir potvarkiuose, priimtuose 1997–2003 m., taigi dar iki Rumunijos įstojimo į Sąjungą.
- 84 Kita vertus, skundžiamo sprendimo 89 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad šiuo klausimu apeliančė tik tvirtino, jog Komisija turėjo įsitikinti, kad garantijos buvo panaudotos tokiomis sąlygomis, dėl kurių iš pradžių buvo susitarta jas suteikiant, ir nepateikė jokių įrodymų ar duomenų, kad šios sąlygos buvo pakeistos šių įvairių garantijų įgyvendinimo laikotarpiu.
- 85 Taip elgdamasis Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos dėl įrodinėjimo pareigos paskirstymo.
- 86 Kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 43 punkte nurodytos jurisprudencijos, į kurią Bendrasis Teismas darė nuorodą to sprendimo 89 punkte, įrodymą, kad yra abejonių dėl nagrinėjamos pagalbos suderinamumo su vidaus rinka, kuris turi būti nustatytas tiek iš sprendimo neteikti prieštaravimų priėmimo aplinkybių, tiek iš jo turinio, turi pateikti tą sprendimą panaikinti prašantis asmuo, remdamasis nuoseklių įrodymų visuma (2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Komisija / Tempus Energy ir Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 40 punktas).
- 87 Šiuo klausimu, priešingai, nei teigia *Wizz Air*, šis įrodinėjimo pareigos paskirstymas negali skirtis atsižvelgiant į atitinkamos pagalbos rūšį ir, be kita ko, yra taikomas sanavimo ar restruktūrizavimo pagalbai, kaip antai nagrinėjamai priemonei.
- 88 Vadinas, šeštasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl septintojo pagrindo

Šalių argumentai

- 89 Pateikdama septintąjį pagrindą *Wizz Air* nurodo teisės klaidą, nes Bendrasis Teismas nenagrinėjo ieškinio pirmojoje instancijoje trečiojo pagrindo, kiek jis buvo grindžiamas jos procesinių teisių pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį pažeidimu ir didelių sunkumų, pateisinančių oficialios tyrimo procedūros pradėjimą, buvimu.

- 90 Šiuo klausimu, pirma, nors *Wizz Air* tvirtino, jog nurodant pirmąjį ir antrąjį pagrindus nustatyti trūkumai įrodo, kad buvo didelių sunkumų, dėl kurių reikėjo pradėti oficialią tyrimo procedūrą, Bendrasis Teismas nagrinėjo šiuos pagrindus tik vertinimo iš esmės požiūriu, t. y. atsižvelgdamas į tai, ar padaryta akivaizdi faktinių aplinkybių vertinimo klaida ar teisės klaida.
- 91 *Wizz Air* teigimu, jos ieškinio trečiojo pagrindo, kaip vienintelio su jos procesinių teisių apsauga susijusio pagrindo, turinys buvo savarankiškas, palyginti su dviem pirmaisiais ieškinio pagrindais, nes, siekiant įrodyti, kad buvo didelių sunkumų, dėl kurių turėjo būti pradėta oficiali tyrimo procedūra, taikomas skirtingas analizės kriterijus.
- 92 Antra, Bendrasis Teismas negali daryti prielaidos, jog, kadangi jis išnagrinėjo du pirmuosius ieškinio pagrindus, trečiasis pagrindas neteko nurodyto dalyko. Iš tiesų dėl visų skundžiamo sprendimo punktų, kuriuose Bendrasis Teismas nepripažino, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, didelių sunkumų buvimas vis dėlto gali būti nustatytas, be kita ko, remiantis ginčijamo sprendimo motyvavimo trūkumais ir spragomis.
- 93 Komisija tvirtina, kad septintąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 94 Reikia priminti, jog kai ieškovas prašo panaikinti Komisijos sprendimą neteikti prieštaravimų dėl valstybės pagalbos, jis iš esmės ginčija tai, kad tas sprendimas buvo priimtas šiai institucijai nepradėjus oficialios tyrimo procedūros, taip pažeidžiant jo procesines teises. Siekdamas, kad jo prašymas panaikinti būtų patenkintas, ieškovas gali nurodyti bet kokią pagrindą, kuriuo galima įrodyti, kad vertinant informaciją ir įrodymus, kuriuos Komisija turėjo preliminariu priemonės, apie kurią pranešta, tyrimo etapu, turėjo kilti abejonių dėl jos suderinamumo su vidaus rinka. Vis dėlto remiantis tokiais argumentais negali būti pakeistas ieškinio dalykas ar jo priimtumo sąlygos. Priešingai, būtent abejonės dėl šio suderinamumo yra įrodymas, kuris turi būti pateiktas siekiant įrodyti, kad Komisija privalėjo pradėti oficialią tyrimo procedūrą, numatytą SESV 108 straipsnio 2 dalyje ir 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamento (ES) 2015/1589, nustatančio išsamias [SESV] 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015, p. 9), 6 straipsnio 1 dalyje (šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Komisija / Kronoply ir Kronotex*, C-83/09 P, EU:C:2011:341, 59 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 95 Prašymo panaikinti sprendimą neteikti prieštaravimų teikėjas turi įrodyti, kad yra abejonių dėl pagalbos priemonės suderinamumo su vidaus rinka, todėl Komisija privalėjo pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje nurodytą oficialią tyrimo procedūrą. Toks įrodymas turi būti nustatytas tiek iš to sprendimo priėmimo aplinkybių, tiek iš jo turinio, remiantis nuoseklią įrodymų visuma (šiuo klausimu žr. 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Komisija / Tempus Energy ir Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 40 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 96 Per preliminarų tyrimo etapą Komisijos atlikto tyrimo nepakankamas ar neišsamus pobūdis yra požymis, kad šiai institucijai kilo didelių sunkumų įvertinti priemonės, apie kurią pranešta, suderinamumą su vidaus rinka, todėl ji turėjo pradėti oficialią tyrimo procedūrą (šiuo klausimu žr. 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Komisija / Tempus Energy ir Tempus Energy Technology*, C-57/19 P, EU:C:2021:663, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 97 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad, kaip skundžiamo sprendimo 26 punkte pirmiausia pažymėjo Bendrasis Teismas, *Wizz Air* ieškinio pirmojoje instancijoje trečiasis pagrindas buvo aiškiai grindžiamas jos procesinių teisių pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį pažeidimu, nes Komisijai kilo didelių sunkumų įvertinti nagrinėjamos priemonės suderinamumą su vidaus rinka.
- 98 Vis dėlto, kaip skundžiamo sprendimo 28 punkte iš esmės konstatavo Bendrasis Teismas, tokių sunkumų buvimas gali būti nustatomas atsižvelgiant į Komisijos vertinimus ir iš principo gali būti įrodomas ieškinio pagrindais ar argumentais, kuriuos ieškovas pateikia siekdamas užginčyti sprendimo neteikti prieštaravimų pagrįstumą, net jei išnagrinėjus šiuos pagrindus ar argumentus negalima daryti išvados, kad Komisijos pateikti vertinimai dėl esmės yra klaidingi faktiniu ar teisiniu požiūriu (šiuo klausimu žr. 2009 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija*, C-431/07 P, EU:C:2009:223, 63 ir 66 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 99 Šiuo klausimu iš *Wizz Air* ieškinio pirmojoje instancijoje matyti, kad grįsdama trečiąjį šio ieškinio pagrindą apeliantė iš esmės padarė nuorodą į pirmąjį ir antrąjį to ieškinio pagrindus ir teigė, jog nurodant šiuos pagrindus nustatyti trūkumai ir klaidos įrodė, kad buvo didelių sunkumų, dėl kurių turėjo būti pradėta oficiali tyrimo procedūra, o šie trūkumai ir klaidos buvo susiję su Komisijos vertinimu atsižvelgiant į Gairių dėl valstybės pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui 43 ir 44 punktus ir principą „pirmą ir paskutinį kartą“.
- 100 Iš skundžiamo sprendimo, be kita ko, jo 75 ir 109 punktų, matyti, kad Bendrasis Teismas iš tikrųjų išnagrinėjo šiuos priekaištus atsižvelgdamas į tai, ar buvo didelių sunkumų, dėl kurių Komisijai turėjo kilti abejonių dėl nagrinėjamos priemonės suderinamumo su vidaus rinka ir ji turėjo pradėti oficialią tyrimo procedūrą.
- 101 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad septintasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.
- 102 Kadangi nė vienas iš apeliantės nurodytų pagrindų nebuvo pripažintas pagrįstu, reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 103 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.
- 104 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi apeliantė pralaimėjo bylą, o Komisija reikalavo priteisti iš jos bylinėjimosi išlaidas, iš jos priteisiamos visos bylinėjimosi apeliacinėje instancijoje išlaidos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. *Wizz Air Hungary Légitársaság Zrt. (Wizz Air Hungary Zrt.)* padengia savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.